

Refleksjonsbrev for september og oktober – Tellus

Ved oppstart av dette barnehageåret har vi brukt mye tid på å bli kjent, bli trygge på hverandre og skape gode rutiner for barna. Vi er opptatt av forutsigbarhet, da dette skaper trygge barn. Vi ser at barna på Tellus er nysgjerrige og utforskende. Den non-verbale kommunikasjonen blir ofte uttrykt gjennom ansiktsuttrykk. Vi undrer oss med barna og stiller spørsmål om hva de ulike ansiktsuttrykkene forteller oss. Vi vet nemlig at ansiktet har hele 60 muskler (Fredens, 2019).

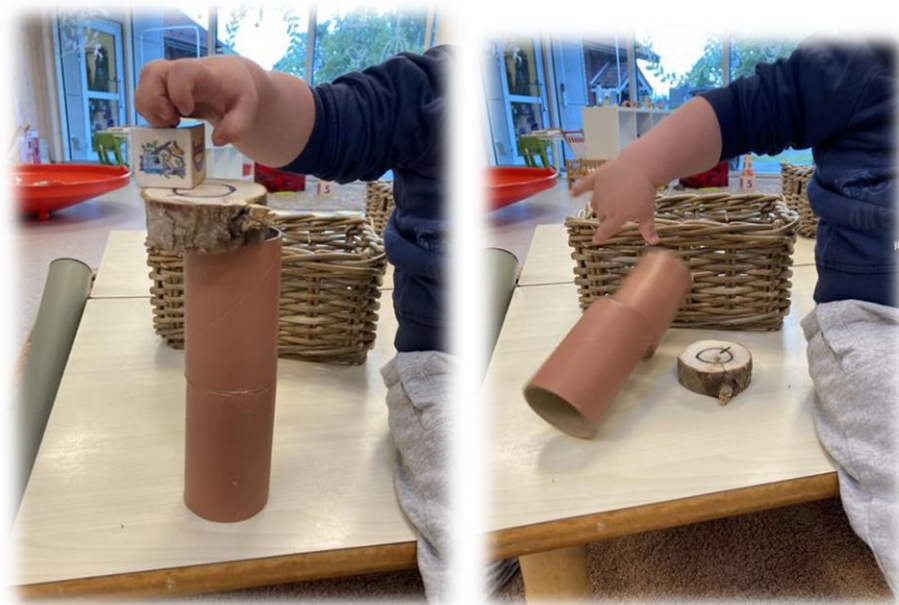
Når barnet er rundt to år, er det vanlig at det kommer i en språkspurt. Akkurat når dette inntreffer, er individuelt, men det man kan gjøre for å støtte barnas språklæring er å snakke mye med barnet. Vi setter ord på alle situasjoner gjennom barnehagedagen. Når vi kler på, snakker vi om hvilke klær vi tar på, om hva som må på først og sist, og hvorfor vi må ha på varme klær eller regntøy. Når vi er sammen om utforskning, stiller vi barna spørsmål, som Hva tror du dette er, Hva kan denne bli til og Hvordan skal vi løse dette. Når vi snakker med barnet prøver vi å tenke at det er en samtale mellom to likeverdige parter. Ja, vi har mer talespråk enn barnet, men det betyr ikke at ikke barnet har like mye å si. Vi øver på turtaking, felles fokus og gjentakelser.

Samspill mellom barn utvikler seg ofte i takt med at barna får mer talespråk. Forskning viser at det er en klar sammenheng mellom ordforråd og lekeferdigheter hos de yngste barna. Men det som har enda større betydning for barnas lek er sosial kompetanse (Brekke Stangeland 2017). Og dette ser vi hver dag på Luna og Tellus. De fleste barna hos oss har enda ikke kommet i språkspurten, men likevel kan de invitere til, og opprettholde leken. De husker også hvordan de har lekt før, og hvem de fikk med seg på leken. Eksempler på dette er når et barna hopper i senga mens det roper og hoier, stopper opp litt, får øyekontakt med et annet barn, smiler og hopper noen ganger til for å vise og invitere den andre med. Eller ved bordet når et barn ser på et annet barn, ler litt, stopper og ser om det andre barnet ler, før begge ler sammen. Ofte sprer dette seg til alle rundt bordet. Dette er begynnende sosial kompetanse, og viktig for barnas videre sosiale utvikling.

Vi har valgt å ha prosjekt om sanser, og er opptatt av at det fysiske miljøet på avdelingene skal gjenspeile dette. Trenger vi definerbare leker som dukker og biler for å skape god lek og gode sansemiljøer? Og er det utvalget av de definerbare lekene som avgjør om vi har et rikt lekemiljø? Vi tenker nei! Vi tenker at materialene som er «åpne», som ikke er definerte, og ikke inviterer til

bare én type lek, innbyr til kreativitet og variert lek. De kan anvendes akkurat slik barnets fantasi og kreativitet vil at det skal brukes. Det er ingen regler. En blykkboks kan være en kloss som kan brukes til konstruksjonslek, eller en tromme, en stol, en boks til å samle ting i, en sko og mye mer! Dette har vi nå observert og erfart og derfor ønsker vi mer av de udefinerte materialene. På plandagen vår i august brukte vi derfor tid på å male/lakkere udefinert materiale som pappruller, treklosser og blykkbokser (NAN-bokser). Vi har også rør, som er lukket i hver ende, med stein, ris, mandler osv inni, som lager ulik lyd. Vi har plassert materialene på og rundt et bord vi har kappet til i barnas høyde inne på avdelingen. Vi ser at barna interesserer seg for disse materialene ved å stable i høyde og bredde. Flere av materialene lager spennende lyder, og har ulike teksturer/strukturer å kjenne på. Vi har også vært bevisst på fargevalg, med tanke på å skape et estetisk uttrykk, og farger som går godt sammen. I boken Reggio Emilia, atelierkultur og utforskende pedagogikk, sier atelieristaen Stefano Sturloni at *det er en utbredt tendens til at man ikke erkjenner den skjønnheten som finnes i naturen, mens barn har en slags naturlig sans for det som er vakkert* (Carlsen, 2021).

Noen av materialene er rett fra naturen, for eksempel trestamme som er kappet i små skiver. Vi ønsket likevel å ta med mer av naturen inn, og gjerne det som gjenspeiler årstiden vi er i.

Nå når høsten har meldt ankomst har vi derfor tatt inn lønneblader. Barna har kjent mye på bladene ute, både når bladene har vært tørre og sprø, og når de har vært våte. Vi ønsket å gi bladene mulighet for å holde på formen sin, og samtidig vise dem på en annen måte enn ute, så vi laminerte dem. Bladene ble lagt på bordet med udefinerte materialer. Vi ser at barna er nysgjerrige på de laminerte bladene og kaster de opp i luften. Dette har vi også gjort med lønneblader ute. Vi har samlet masse blader i en haug rundt barna, og kastet opp i luften slik at de fikk se at de svever. Barna undret seg og luktet, samt kjente på hvordan bladene kjennes ut. Men hvordan kjennes bladene ut når de er laminert? Ville barna bruke sansene på samme måte som ute? Vi observerte at noen barn tok de laminerte bladene i munnen, og kjente/hørte at det knirket. Noen var opptatt av den tykke stilken nederst på bladet, og ville kjenne på den flere ganger. Noen har ofte tatt den delen i munnen, og det ser ut som de prøver å bite den av. Et av de yngste barna har vært lite ute på bakken, og var kanskje ekstra fascinert av bladet fordi det var noe nytt og annerledes?

Litteratur:

Brekke Stangeland, E. 2017 *The impact of language skills and social competence on play behaviour in toddlers*. <https://doi.org/10.1080/1350293X.2016.1266224>

Carlsen Kari, 2021 *Reggio Emilia, atelierkultur og utforskende pedagogikk*, Fagbokforlaget

Fredens Kjell, *Læring et samspill mellom hjerne, kropp og omverden*, Cappelen Damm akademisk